

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quarti scena secunda

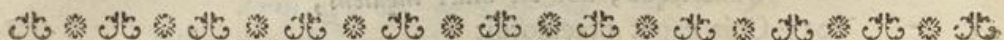
Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

Πνεῦμα λεῖον

1035 Καὶ καθεστὸς λάβης.
'Αλλ' ὦ ἀρώτων ᾄψ' Ἐλλίωσι πυργάσας ῥήματα σεμνά,
Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θάρρων τ' κρητὸν ἀφίψ.

ACTUS QUARTI

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΑΙΣΧ. **Θ**υμῶμαι μὲ τῇ ξυτυχίᾳ, καὶ μετὰ σπλάγγχ' ἀνανακλεῖ,
Εἰ ὡς τῶτον δει μ' ἀνπλέγειν ἵνα μὴ φάσκη δ' ἄπα-
ρῆν με,

1040 Ἀπόκειναι μοι, τίνας ἔνεκα ληθ' θαυμάζειν ἄνδρα ποιητιῶ;
ΕΥΡ. Δεξιότιπ' ὅ, καὶ θεοσίας, ὅτι βελτίους τε ποιῶιδου
Τῆς ἀνθρώπου σὶ ταῖς πέλεσσι. ΑΙΣΧ. Τῶτ' ἐν εἰ μὴ πεποιήκας,
'Αλλ' ἐν λησῶν καὶ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας,
Τί παθεῖν φησὶς ἄξι' εἶναι; ΔΙΟΝ. Τεθνάτω μὴ τῶτον ἐρώτα.

1045 ΑΙΣΧ. Σκέψαι ποίνω γ' οἷς αὐτὸς παρ' ἐμῶ παρεδέξατο ἀρώτων,
Εἰ γενναίους, καὶ τετραπίχους, καὶ μὴ ἀφροσπολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὡσπερ νῦν, μηδὲ πανέργους
'Αλλὰ πείοντας δόρυ καὶ λόγχας καὶ λιθολόφους τυφαιείας,
Καὶ πύληκας, καὶ κνημίδας, καὶ θυμὸς ἐπιθεοίους.

1050 ΕΥΡ. Καὶ δὴ χωρεῖ τεττι τὸ κελόν. ΔΙΟΝ. Κρανοποιῶν αὐ μ' ἔπι-
τείψ.
ΕΥΡ. Καὶ σὺ τί δὴ δράσας, αὐτὸς ἕτως ἀνδρείους ἐδίδαξαι;
ΔΙΟΝ. Αἰσχύλε λέξον, μήδ' αὐθαδῶς σεμνυόμην χαλέπαυε.

ΑΙΣΧ.

πύλο V

vs. 1034. Τὸ πνεῦμα] Intelligit θυμὸν ὄρωας, ut lo-
quitur Euripides in Phoenissis vs. 411. i. e. iracundiam
Aeschyli vento vehementi similem, quae ipsam tan-
quam navem abreptura sit, nisi sedetur; itaque dum
nimium flat ventus iracundiae, jubet Aeschylum vela
contrahere; ubi autem remiserit, tunc passis velis inveni-
et. vs. 1036. & seq. ἠ' ἀρώτων — πυργάσας ῥήματα
σεμνά, καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον] In Pace vs. 748.
ἰσοίους τίχων μελλόν, κενύργων οἰκοδομήσας. ubi
vide Notam. Antipater Epigrammate in Aeschylum
'Ο τραγικὸν φάνημα, καὶ ἐκείνου ἀείδον πυργάσας ῥή-
ματα πρῶτον ἐν εὐστῆρι. Qui Tragicam orationem & aspe-
rum carmen; primus aite edificavit grandis eloquid.

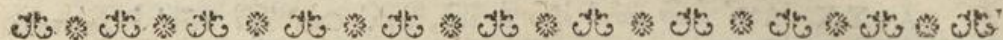
vs. 1043. Μεχθηροτάτους ἀπέδειξας] In Pluto vs. 210.
ἐπίπολλ' ἀποδείξω σε. In Vespis vs. 1478. τὴν τραγο-
δῶν οἰον ἀποδείξει Κρίνος. Vide ad Equites vs. 814.
vs. 1044. Τεθνάτω] Quomodo morietur mortuus?
Sed est Hyperbole, vultque significare illum dignissi-
mum esse, ut vel bis moriatur; non enim curamus
an aliquid sit possibile, cum rem exaggeramus; in Plu-
to, vs. 483. ἰκανὸς νομίζεις ὄνομα θανάτου εἶκοσι; For-
te etiam, ut Scholiastes putat, ridiculi causa hoc dici-
tur. Quod si convenienti mortuum supplicio voluisset
afflicere, debebat dixisse, τοτιοσφένδου illi esse; ut ille
mortuus supra, vs. 177. cum veller sibi maximum
malum imprecarī, dicebat: ἀαδὴν πάλι. sed talis
poena

Ventum lenem

1035 Et placidum nactus fueris: tunc licet passis velis curras.

Sed ô qui primus Graecorum alte exstruxisti magnifica verba;

Et exornasti tragicas nugas, audacter emitte rivum.

SCENA SECUNDA.

Anapaetistici Aristophanii.

AESCHYLUS, EURIPIDES, BACCHUS.

AESCH. Equidem irascor fortunae, & mihi viscera indignantur,
 Quod mihi contra hunc disputandum est; ne tamen dicant me non
 habere, quae afferam, volo;

1040 Responde mihi, quid est quod admirationem & laudem conciliat poëtae?

EUR. Dexteritas ingenii, & disciplina, & quod homines efficimus

Meliores in Rep. AESCH. Hoc igitur si tu non fecisti,

Verum ex bonis & frugi eos improbissimos reddidisti,

Quo supplicio dices dignum te esse? BACCH. Morte; ne hunc interroga.

1045 AESCH. Specta igitur quales ipsos a me primum acceperit;

An fortes & quadricubitales, nec detrectantes munia publica,

Neque litium amantes, nec versutos, nec vafros,

Verum spirantes hastam & lanceas & galeas cum albis cristis,

Et cassides, & ocreas, & animos Ajacis heroicos.

1050 EUR. Sane hoc malum procedit. BACCH. Enecabit me galeas usque commemorans.

EUR. Tu vero quid fecisti, quo eos tam fortes esse docuisti?

BACCH. Dic Aeschyle, neque tam ferociter te jactans faevi tantopere.

AESCH.

poena Euripidi haud ingrata fuisset; quia non fuerat adeo perosus lucem, ut non vellet rursus vivere; hinc etiam infra, vs. 1571. increpat Bacchum, quod se patiatur mortuum: ὡς ἔτι ζῆμι, πρὸς ἡμὲν δὲ ἀδίκηται; vs. 1048. Πίστολας λέγει] Chion Epist. 3. καὶ μὲν ἐστὶ καί τις τῆ ἀδικίας καὶ ἀγλαίας Ἄρεος πύσσινος. Et non amplius injustum & roracem illum Martem spirantes. Euripides in Phoenissis vs. 189. οἱ πύσσινος μεγάλα: qui magna spirant. Comicus in Equitibus vs. 435. ὡς ἐστὶ ἔδη καί τις καὶ συκοφαντίας πύσι.

Ibid. & seq. Πύσσινος — Συμψύ] Sophocles in Electra vs. 612. ὅψ μὲν πύσσινος: video ardere illam irasudia.

vs. 1049. Ἐπὶ αἰσώδης] Ovid. Metam. — clypei dominus septemplicis Ajax.

vs. 1050. Καὶ δὲ χροσὶ τὴν τὸ κακίον] In Nubibus vs. 907. αἰσώδης, τὴν καὶ δὲ χροσὶ τὸ κακίον.

Ibid. Κομισσοί] Scholiastes: κρόνον καὶ κρόνον δινυό- μιν. Similiter Virg. Ecl. VI. 62.

Tum Phaeontiadis musco circumdat amarae Costicis, atque solo procuras erigit albos.

i. e. canit illa esse ita facta.

Ibid. A] Commodè adhibetur in indignatione, cum aliquem idem taciōse dicimus inculcare. Euripides in Rheso vs. 674. ὅ δ' αὖ τὸ αὐτὸν μῦθον ἔλεγε λέγων. Iste vero eundem sermonem non desinet dicere.

ΑΙΣΧ. Δραγμα ποιήσας Ἄρεσ' μετόν. ΕΥΡ. Ποῖον; ΑΙΣΧ. Τὸς ἐπὶ ἔπι Θήβας.

Ὁ θεασάμενος πᾶς ἂν τις ἀνὴρ ἠγάθη δαί' εἶναι.

1055 ΔΙΟΝ. Τὴτι μὲν σοι κακὸν εἴργασαι· Θηβαῖος γὰρ πεποιήσας Ἄνδρειοτέρως εἰς τὸν πόλεμον· καὶ τὰ τε γὰρ ἔνεκα τύπῃ.

ΑΙΣΧ. Ἄμ' ὑμῖν αὐτ' ἐξὴν ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ ἔπι τῆτ' ἐτράπευθε. Εἶτα διδάξας τὸς Πέρσας μὲν τῆτ', ἔπιθυμῶν ἐδίδαξα Νικαῖν αἰεὶ τὸς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄεργον.

1060 ΔΙΟΝ. Ἐχάρην γέν' ἠνίκ' ἠκῆσα παρὶ Δαρείου τὸ πεινῶντος. Ὁ χρὸς δ' ἐβύθους παρὰ χεῖρ' ὠδὴ ξυγκρύσας, εἶπεν, ἰαυοῖ.

ΑΙΣΧ. Ταῦτα γὰρ ἄνδρας ληρὴν ποιήσας ἀσκεῖν. σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς Ὡς ὠφέλιμοι τὴν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γενέλιον.

Ὁρσθὺς μὲν γὰρ τελεῖσας τὸν ἡμῖν κατέδειξε, Φόνων τ' ἀπέχεσθαι.

1065 Μυσαῖος δ' ἐξακέσας τε νόσων, καὶ ληρημύς· Ἡσιόδου δὲ Γῆς ἐργασίας, κερσῶν ὄρας, ἀρότους· ὁ δὲ θεῖος Ὀμηρος Ἀπὸ τῆς πικρῆς καὶ κλέος ἔλαχε, πικρῆς τῆς οὐκ ἐλάτ' ἐδίδαξε, Τάξας, ἀρετῆς, ὀπλίσις ἀνδρῶν; ΔΙΟΝ. Καὶ μὴν ὁ Παντακλῆα γὰρ ἔδιδάξεν ὁμῶς τὸ σκαιοτάτον· ὠφέλιον γέν', ἠνίκ' ἐπεμπεν,

1070 τὸ κράτος ὠφῶτον παρὶ θεασάμενος, τὸ λόφον ἠμελλ' ἐπιδήσειν.

ΑΙΣΧ. Ἄμ' ἄλλως τοὶ πολλοὶ ἀγαθὸς, ὧν ἦν καὶ Λάμαχος ἦρας. Ὄθεν ἢ μὴ φρενὴν ἀπομαξαμένη, πολλὰς ἀρετῆς ἐποίησεν

Πατροκλῶν, Τθύκων, Θυμολεόντων, ἢ ἐπαίροισι ἄνδρα πολίτην Ἀντακλείειν αὐτὸν τῆτοις, ὅποταν σάλπιγγος ἀκρόση.

1075 Ἄμ' ὁ μὰ Δί, ὁ Φαίδρας ἐποίησεν πόρνας, εἰδὲ Σθενοβοίας.

Οὐδ' οὐδ' εἰς ἦν πιν' ἂν ἐρώσαν πάποτ' ἐποίησα γυναῖκα.

ΕΥΡ. Μὰ Δί, ὁ γὰρ ἐπὶ τὴν Ἀφροδίτης εἰδέν σοι. ΑΙΣΧ. Μηδέγ' ἐπέη, Ἄμ' ἔπι σοὶ τοὶ καὶ τοῖς σῶσις πολλὴ πολλῆ πικραθοῖτο.

Ὡς τε γὰρ καὶ αὐτὸν σε χεῖρα ἴβαλεν. ΔΙΟΝ. Νὴ τὸ Δία τῆτο γέ τοι δὴ.

1080 Ἄ γὰρ εἰς τὸς ἀλλοτείας ἐποίησας, αὐτὸς τῆτοις ἐπλήγῃς.

ΕΥΡ. Καὶ πὶ βλάπτῃς, ὧ οὐκέτι ἀνδρῶν, τὸ πῆλιν αἰ' μετὰ Σθενοβοίας;

ΑΙΣΧ. Ὅτι γυναῖκας καὶ γυναῖκας ἀνδρῶν ἀλόχως ἀνέπεισας

Κόνηα πίνων, αἰχμηθείσας ἀφ' ἑαυτῶν τὸς σὺς Βελλεροφόντας.

ΕΥΡ.

vf. 1060. Δαρείου τὸ πεινῶντος] In Persis Aeschylus, qui hodie extant, Darii mortui umbra ab inferis evocatur & apparet; sed ibi Chorus nullibi manus complodens dicit, ἰαυοῖ, ut & Scholiastes notavit: quare videntur duae editiones illius dramatis fuisse, ut etiam putarunt quidam veterum, eodem teste; ut Comicus non ad istud respiciat, quod extat.

vf. 1064. seq. Ὁρσθὺς — τελεῖσας — κατέδειξε. Μυσαῖος δὲ] Apud Euripidem in Rheso vf. 943. Musae dicunt: Μυσαῖος τε τὸ ἀπορήτων φάσας ἰδὴξεν Ὁρσθὺς.

— Μυσαῖος τε σὺν σμικρῶν πολιτῶν, κατὰ πλείστον ἀδὲ ἐν ἰθυσία, Φοῖβος, σύβητοί τ' ἐσκέπασαν. Et mysteriorum arcanorum revelationes ostendit Orpheus. — Ὁ Μυσαῖος, tuum venerandum civem, qui vir unus plurimum profecit, Phoebus & nos Sorores docuimus. Hicdem, quibus Comicus, verbis, de Orpheo Demosthenes contra Aristogitonem: ὁ τὰς ἀγνοίας ἡμῶν τελεῖσας κατέδειξας Ὁρσθὺς.

vf. 1069. Παντακλῆα] Hunc rudem & ineptum fuisse, testatur Eupolis apud Scholiastes: Παντακλῆος σκαιοῦς. vf. 1072.

- AESCH. Cum tragoediam feci Marte refertam. EUR. Quamnam? AESCH.
Septem Thebanam;
Quam quicumque spectasset, cupiebat bellator esse.
- 1055 BACCH. Sane hoc male abs te factum est; nam Thebanos reddidisti
Fortiores ad bella; ideoque vapula.
AESCH. Atqui vobis licitum erat illa tractare, sed non eo vos convertistis.
Deinde post Persas a me editos, docui eos cupidos esse
Vincendi hostes perpetuo, adornavique opus pulcherrimum.
- 1060 BACCH. Laetabar utique, cum audirem Darium interiisse.
Chorus autem statim manibus sic complofis, dicebat iavoe.
AESCH. Haec enim tractare decet poëtas. Namque considera inde ab initio,
Quam utiles fuerint praestantiores illi poëtae:
Orpheus enim initiationes docuit, & a caedibus abstinere:
- 1065 Musaeus autem remedia morborum & vaticinia: Hesiodus vero
Agricoltura, fructuum tempora & sementis: at ille divinus Homerus
Unde gloriam & decus consecutus est, nisi ex hoc quod utilia doceret,
Acies, virtutes bellicas, & arma virorum? BACCH. Attamen Pantaclen non
Docuit ineptissimum illum; nam nuper, cum pompam duceret,
- 1070 Galeae prius capiti impositae volebat cristam alligare.
AESCH. At alios docui multos & fortes, quorum unus est Lamachus heros.
Unde mens mea sumsit exempla, & multas virtutes effinxit
Patroclorum, Teucrorum, & Thymoleontum, eo fine ut erigerem cives,
Quo similes his esse studeant, quando tubam audiverint.
- 1075 Non Phaedras certe faciebam meretrices, nec Sthenoboeas:
Nec scio an in ullam unquam foeminam amantem versus fecerim.
EUR. Non profecto, nam nihil Veneris tibi inerat. AESCH. Nec opto ut insit;
Tibi autem tuisque Venus plurima semper infideat,
Ut quae te ipsum etiam huc demisit. BACCH. Profecto ita hoc est;
- 1080 Nam de aliis quae finxisti, eadem tu passus es.
EUR. Et quid nocent, ô importune, civitati meae Sthenoboeae?
AESCH. Quia ingenuos & ingenuorum virorum uxores adduxisti,
Ut cicutam biberent, quod puderet eas propter tuos Bellerophontas.

EUR.

vf. 1072. Ἀχαιῶν ἥρωες] In Acharnensibus vf. 574.
& 578. ἡ Ἀχαιῶν ἥρωες.

vf. 1075. Οὐ Φαιδρας ἰστοῦν] Nempe non ut Euripides, de quo in Thesmoph. vf. 553. Ἐπιπυρῆς εὐπίσκων λυγρὸς, ὅτι γυνὴ ποικίλῃ ἔχεται. Μοῖα ἰατρῆς ποικίλῃ, Φαιδρας: τί. Παιδῶν δὲ ἡ πάρος ἰστοῦν, ὅτι γυνὴ σώφρων ἰδὲν εἶναι.

vf. 1080. Αὐτὸς τὴν ποικίλῃ ἰατρῆν] Nam conjux ejus videtur adultera fuisse; Thomas Magister in Euripidis Vita: φαρμακὸς δὲ τὴν αὐτὴν ἰατρῆν ἐφαρισσάντα ἐπὶ τῇ

γυναικί, καὶ τὴν ἐπιπυρῆν μὲν φέρων αἰχμὴν, σικανθίμην δὲ ὑπὸ τῇ καμαδοποιῶν, ἀπὸ τὴν Ἀθήνῃσι διατρίβων, ἢ: Μακεδονίαν ἀπῆκε πρὸς τὴν βασιλῆα Ἀρχέλαον. Cum autem depredandisset bistrionem suum Cephalionem cum uxore sua rem habere, pudorem ejus rei non servans, quod a Comicis perstringeretur; missa habitatione Athenis, in Macedoniam profectus est ad Archelaum regem. Comicus supra, vf. 975. Κροισσοῦντα μεγάλῃ, ubi vide Notam.

vf. 1083. Κάνισσιν πίνει] Exemplo Sthenoboeae, quae cum Bellerophonti non potuisset persuadere, ut cum ipsa

- ΕΥΡ. Πότερον δ' οὐκ ὄντα λόγον τῆτον φεῖ τ' Φαίδραξ ζωέθηκα;
- 1085 ΑΙΣΧ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ' ἀλλ' ἀποκρύπτειν ἤδη τὸ ποτηρὸν τὸν γε ποιητῆν,
Καὶ μὴ πῶδ' ἄγειν, μηδὲ διδάσκειν· τοῖς μὲ γ' παιδαλείουσιν
Ἐπὶ διδάσκαλῳ, ὅστις φερέει· τοῖς δ' ἠβῶσιν γε ποιηταί.
Πάνυ δὴ δεῖ ἤδη λέγειν ἡμᾶς. ΕΥΡ. Ἦν ἔν σὺ λέγῃς Λυκαβητῆς,
Καὶ Παργασῶν ἡμῖν μεγέθη, τῆτ' ἐπὶ τὸ ἤδη διδάσκειν;
- 1090 Ὅν ἤδη φερέει ἀνθρωπέως; ΑΙΣΧ. Ἀλλ', ὦ χακόδαμμον, ἀνάγκη
Μεγάλων γναμῶν ἢ ἀφροσύνης ἴσα ἢ τάγε ῥήματα πικρῶν.
Κάλλως εἰκὸς τῆς ἡμῶν τοῖς ῥήμασι μείζουσι χεῖρα.
Καὶ γ' τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χεῖρα πολὺ σεμινοτέροισιν.
Ἄ μὲ χεῖρα καταδείξαι διελυμῆν σί. ΕΥΡ. Τί δράσας;
- 1095 ΑΙΣΧ. Πρῶτον μὲν τῆς βασιλεύουσας ῥακί ἀμπύχων, ἢ ἑλεεινοὶ
τοῖς ἀνθρώποις φαίναντ' εἶναι. ΕΥΡ. Τῆτ' ἔν ἔβλαφα; τί δράσας;
ΑΙΣΧ. Οὐκ ἐν ἐβέλῃ γε πηροαρχεῖν πλετῶν ἐδέεις ἀφ' ταῦτα,
Ἄ μὲ ἐν ῥακίοις φειλόμεν κλάβ, ἢ φησὶ πένεα.
ΔΙΟΝ. Νῆ τ' Δῆμητρα, χεῖρα γ' ἔχον ἔλων ἐλείων ὑπένερθε·
- 1100 Καὶ ταῦτα λέγων ἐξαπατήσῃ, πῶδ' τῆς ἰχθύς ἀνέκυψεν.
ΑΙΣΧ. Εἶτ' αὐ λαλίαν ἐπιτηδύσαι ἢ τωμυλίαν ἐδίδαξας.
Ἦ ἔκείνησιν τοῖς τε παλαίφρας, ἢ τὰς πυγὰς ἐπέτελε
τῶν μειρακίων τωμυλομένων, ἢ τῆς πῶδ' ἄλλης ἀπέπεισε
Ἄνταρρῶν τοῖς ἀρχεσιν. καὶ τοι τότε γ', ἠνίκ' ἐγὼ ἔζων,
1105 Οὐκ ἠπίσαντ', ἀλλ' ἢ μάζαν χαλέσαι, ἢ ῥυπαρὰ εἰπεῖν.
ΔΙΟΝ. Νῆ τ' Ἀπόλλω, ἢ παροπαρθεῖν γ' ἐς τὸ τόμα τῶν θαλάμακι,
Καὶ μνησθῆναι τ' ἔξουσιτον, καὶ κβὰς πινὰ λωποδυτήσαι.
Νῦν δ' ἀπλήγῃ, κέκέρ' ἐλαύνη,
Καὶ πλεῖ δδελὲ καυθὸς ἐκείσε.
- 1110 ΑΙΣΧ. Ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἴπειτ' ἔτ';
Οὐ παροπαρθεῖς κατέδειξ' ἔτ',
Καὶ πικρῶσας ἐν τοῖς ἱεροῖς,

Καὶ

ipsa rem haberet, eum accusavit quasi vim esset ab ipso passa: cumque deinde illius innocentia apparuisset, haec prae pudore cicutam bibit. Sic etiam Phaedra, cum privignum suum Hippolytum frustra sollicitasset ad concubitum, seipsam suspendit. Puto autem haec a Comico non sine Ironia dici; non enim sit verosimile, adulteras propterea, quia Euripides docuisset Sthenoboeam & similes Tragoedias, sibi mortem conscivisse pudore ductas. Quod si Euripides id potuisset efficere suis Tragoediis, non reprehensionem, sed laudem maximam fuisset meritis.

vf. 1087. ἠβῶσιν] Ita Edd. pristinae; non ἠβῶσιν γε. vf. 1088. Λυκαβητῆς] Scholiastes: ἐπὶ δὲ Λυκαβητῆς ἔτ' Ἀθηναίων.

vf. 1090. Ὅν ἤδη φερέει ἀνθρωπέως] Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 383. de quodam, qui verbis utebatur a vulgari usu alienis: πλὴν ἰκατέρω γ' αὐτῶν, ἢ μὴ μεταλλάξῃ, ἀδραστῆρας κακῶν τε. Sed oro eum, ut jam mutet morem illum, & humano more loquatur.

vf. 1094. Ἄ μὲ] Ita Edd. pristinae; non Ἄ μὲ.

vf. 1095. ῥακί ἀμπύχων] In Acharnensibus vf. 414. Ἐβριτῶν, δε μοι ῥακίον τι τῆ παλαιῆ δοξαστῶν: in illo loco satis multi recensentur pannosi, quos Euripides introduxerat in Tragoediis.

vf. 1101. λαλίαν ἐπιτηδύσαι] In Nubibus vf. 931.

λαλίαν μόνον ἀσκήσαι.

vf. 1102. Ἦ ἔκείνησιν τὰς τε παλαίφρας] In Nubi-

bis vf. 1052. ταῦτ' ἐπὶ, ταῦτ' ἰκίνα, ἢ τ' ἰκαίτων αἰ

- EUR. An non, uti extabat historia de Phaedra, ita composui?
 1085 AESCH. Imo ut extabat, inquam, sed Poëtam oportet caelare mala turpia.
 Et non producere, nec docere. Nam uti pueros
 Magister docet, ita adultos Poëta.
 Omnino autem decet nos utilia dicere. EUR. Si ergo tu Lycabetos memores
 Nobis & Parnassorum multitudines, hoc utilia est docere?
 1090 Quem oportebat humano more loqui. AESCH. ô perditæ, necesse est
 Magnarum sententiarum & cogitationum similia etiam verba producere.
 Alias etiam verosimile Semideos grandioribus verbis uti,
 Nam & vestibis multo splendidioribus utuntur, quam nos:
 Quae cum ego pulchre ostendissem, tu foedasti. EUR. Quo facto?
 1095 AESCH. Primo cum reges pannis induisti, ut miserabiles
 Hominibus videantur esse. EUR. Ergone in hac re nocui? quo facto?
 AESCH. Itaque jam nemo dives vult triremes instruere suis sumtibus ob
 hanc rem,
 Verum pannis sese involventes flent, & se esse pauperes ajunt.
 BACCH. Et quidem, ita me Ceres amet, subtus habens tunicam cum vellere molli:
 1100 Atque haec dicentes postquam fefellerunt, apparent in foro piscatorio.
 AESCH. Deinde loquacitatem excolere & argutias docuisti.
 Quae & palaestras evacuavit, & culos perdidit
 Adolescentulorum nugas garrientium: & nautis persuasit,
 Ut refragarentur magistris. At tunc cum ego viverem,
 1105 Nihil aliud sciebant quam offam poscere, & rhyppapae dicere.
 BACCH. Ita profecto, & oppedere etiam in os inferiori remigi,
 Et foedare merda commensalem, & nave egressi veste aliquem spoliare.
 Nunc autem obloquuntur, & non amplius agunt remos,
 Et huc illuc navigant.
 1110 AESCH. Quorum hic scelerum non est auctor?
 Nonne lenones ostendit iste,
 Et mulieres in fanis (*templis*) parientes,

Et

αὐτὸ δὲ ἡμέρας καλέων πλήρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κινᾷ δὲ τὰς παλαιστράς.

Ibid. Τὸς πύργους ἐπέσειεν] Rhetoras tanquam cinados perfringit; in Nubibus vl. 1088. συναγορεύει ἐν τῷ ναυί; ἐξ εὐρυτεράων. In Ecclef. vl. 112. λέγουσι γὰρ καὶ τὸ ναυίσκων, ὅσοι πλείστα σποδῶνται, θειοτάτους εἶναι λέγουσι.

vl. 1105. Ῥοσπαπαῶ] Aclamatio nautica, ut dicit Scholiastes. vid. & in Vespiis vl. 912. & in Equitibus vl. 598.

vl. 1106. Θαλάμια] Scholiastes: ἦσαν δὲ πρὸς τὰς ἑσπέρων ἢ μὲν ἀπὸς Θαλαμῖται· ἢ δὲ μέση, Ζυγίται· ἢ δὲ ἀπὸς Ἐρασίται. Tres ordines erant remigum: infimus ordo, erant thalamitae; medius, Zygitae: supremus,

thranitae. Ad Acharn. vl. 161. ἦ γὰρ ἐπεθύσαν οἱ μὲν δύο ἐπίστοντες, Ἐρασίται· οἱ δὲ μέσοι, Ζυγίται· οἱ δὲ κῆτος, Θαλάμια. Itaque idem & Θαλάμια dicitur, & Θαλαμῖτης, & Θαλάμια. Imo & Θαλαμιαῖος ut ex Suida apparet; etiam mediorum remigum nomen diverso modo dicitur, ut apparet ex istis locis, itemque ex Hesychio & Etymologo.

vl. 1112. Τελύσαι ἐν ποίῳ ἐρασίῃ] Scholiastes dicit Euripidem scripsisse Augen, quae in templo enixa sit. Apud Comicum in Lysistrata, mulier quae erat in loco sacro, & se parurare simulabat, invocat Lucinam, ut inhibeat partum; usque dum veniat in locum, ubi possit parere, vl. 745. ὡς ποσσὶ εἰσέλθω, ἐπιχέω τὰ τῶνα, εὖς δὲ εἰς ὅσον μέλαινα γὰρ χερσίων.

R r

Καὶ μινυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς,
 Καὶ Φασκίσας ἔ ζῆν τὸ ζῆν;
 1115 Κἄτ' ἐν τύπων ἢ πόλις ἡμῶν
 Ὑπὸ γραμματέων ἀνεμετώθη,
 Καὶ βαμολόχων δημοπθίκαν,
 Ἐξαπατώντων τ' δῆμιον αἰεῖ;
 1120 Λαμπάδα δ' ἔδεις οἷός τε φέρειν
 Ὑπ' ἀγυμνασίας ἐπι νυκί.
 ΔΙΟΝ. Μὰ Δί' ἔ δῆτ', ὡς' ἀπεφωάνθην
 Παραβληαίοισι γελῶν, ὅτε δὴ
 Βραδύς ἀθροπὸς τις ἔθῃ κύψας,
 1125 Διθκός, πίων, Ὑπολειπόμην,
 Καὶ δειὰ ποιῶν· κἄθ' οἱ Κέρραμῆς
 Ἐν ταῖσι πύλαις παῖσ' αὐτῆ
 Γατέρρα, πλθυράς, λαρόνας, πυγυί.
 Ὅ δὲ τυπτόμην ταῖσι πλαπείαις,
 Ὑποπερδόμην,
 1130 Φυσῶν τ' λαμπάδ', ἔφθγα.

Σ Τ Ρ Ο Φ Η Κ Ω Λ Ω Ν Ι.

ΧΟΡ. **Μ**έγα τὸ φράγμα, πολὺ τὸ νεῖκον, ἀδρὸς ὁ πόλεμος ἔρχεται.
 Χαλεπὸν ἐν ἔργῳ διαρεῖν, ὅταν ὁ μὲν τείη βιαιάας,
 Ὅ δ' ἐπανατρέφειν δύνῃ, καὶ περὶ δεῶν τῶν.
 Ἀλλὰ μὴ ἴ τρωτῶν κἄθητον.
 1135 Ἐσβολαὶ γὰρ εἰσι πολλαὶ χἄτεραι σοφισμάτων.
 Ὅ, π. περ ἐν ἔχρον εἰρίζειν,
 Λέγοντι, ἐπιτον, αναδαίρετον.
 Τὰ τε παλαιὰ, καὶ τὰ καινὰ.
 Καὶ ποικιλιώδῆτον λεπτόν τι καὶ σοφὸν λέγειν.

ΑΝΤΙ-

vf. 1113. Μινυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς] Scholiastes: ὡς αἰ τὴ Λίον θυγατέρας· ut Acoli filias. Scripsit autem Acolum Euripides, ex quo Fragmenta quaedam extant. Homerus de Aeolo & ejus liberis Odyss. K. vf. 5. καὶ δάδκα παῖδες ἐπὶ μεγάροις γυγάσιν· ἔξ μὲν θυγατέρας· ἔξ δ' υἱὸς πῶοντες. ἔθ' οὖν θυγατέρας πῶον υἱῶν εἶναι ἀκούσας· Et duodecim erant in aedibus liberi: sex filiae & sex filii aetate vigentes: ibi ille filias dabat filijs uxores. Vid. in Nub. vf. 1375. Ceterum Euripides hoc Barbarorum esse dicit in Andromacha vf. 173 — τοῖσιν πᾶν τὸ βάρβαρον γένος· Πατὴρ τε θυγατέρας, παῖς τε μητρὶ μινυμένη, Κέρρα τ' ἀδελφῶν· Tale est omne

genus Barbarum; Pater miscetur filiae, filius matri, puella fratri.

vf. 1114. Καὶ φασκίσας ἔ ζῆν] Scholiastes: ὅτι παρὰ τὰ ἐκ φροῦς Ευριπίδου. Τίς δ' οἶδ' εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν, τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν· — Alludi ajunt ad illa ex Euripidis Phryxō: quis scit an vivere sit mori? mori autem vivere, deinde statim subjungit Scholiastes: ἀλλ' ὁ λέγων [male vulgo ὀλίγω] ἐστὶ φροῦς· ἔσθ' δὲ ὡς παρὰ γυναικὸς αὐτὸ λέγειν εἰρημίων. ἰδίαι δὲ χεῖρ, μήποτε τ' ἀπὸν γὰρ Ευριπίδου γυνὴ λέγει, καὶ μήποτε τὸ ὑπὸ τῆς προῆς ἐκ τῶν πολυτῶν λεγόμενον, Ἀλλὰ τι τὸ ζῆν φίλτερον, ἄλλο σκετῶν ἀμύχηον κρύπτην περιλάει

Et concubitu fratrum mistas,
Et quae dicerent vitam non esse vitam?

1115 Hinc etiam civitas nostra
Scribis impleta est,
Et scurris & fimiis plebis,
Qui decipiunt populum.
Facem vero nemo scit ferre

1120 Jam amplius propter exercitiorum neglectum
BACCH. Nemo profecto; itaque emoriebar
Risu in Panathenaeis, cum
Tardus quidam homo curreret incurvus
Albus, pinguis, longo intervallo relictus,

1125 Et misere se torquens: deinde Ceramicenses
In portis stantes, percutiebant ei
Ventrem, latera, ilia, nates;
Ille vero percussus palmis

Subinde pedendo,

1130 Extincta lampade, currebat.

STROPHE VERSUUM X.

CHOR. Magnum negotium, vehemens concertatio, grave bellum instat.
Itaque operosum erit discernere, ubi alter contenderit valide,

Alter vero refutare possit & obniti scite.

Sed nolite in eodem consistere.

1135 Sunt enim viae & aliae multae argutiarum.

Quicquid igitur habetis ad disceptandum

Hoc dicite, percurrite, & excutite

Tam vetera quam recentia;

Et audete dicere aliquid subtile & scitum atque argutum.

ANTI-

ἀπὸ τῆς ἑστῆς. Sed is, qui ibi loquitur Phryxus est; iste autem ait quasi a muliere id dictum sit. Itaque oportet edere, annon apud Euripidem alicubi eandem sententiam mulier dicat, & annon illud sit, quod Nuxix in Hippolyto dicit: Sed aliud quiddam, aliud dicitur hac vita tenebrae involventes occurrant nebulae, & ante ibi sequuntur. Extat autem iste locus in Euripidis Hippolyto vl. 191. & ita recte est impressus in Aldina editione Euripidis, ut ego eum adduxi: de illo loco, qui dicebatur esse ex Phryxo Euripidis, vld. infra ad vl. 1518.

vl. 1121. Ἀπεραυδῶν] Si recte habet scriptura, vi-

detur esse a φῶς, quae ignis: unde & φάω uro; ut patet ex voce φάσσις, quae significat idem quod φάσις sive φάσις, nempe maculas sive pustulas ab igne: ab illo φάσις esset φάσις. unde aor. i. παρ. φάσσω. in Comp. ἀπεραυδῶν. Aut potius ἀπεραυδῶν legendum, ut sit sine augmento ab ἀπεραυδῶν ex ἀπὸ & ἀραυδῶν unde ἀπεραυδῶν in Ecclesiast. vl. 146.

vl. 1125. Κεραμίδε] Pro Κεραμίδε Attice. Scholiastes: οἱ ἢ Κεραμίδε οὐκ ἔστι.

vl. 1128. Τὰς πλατῆρας] Subauditur χροῖν aut μάστιγας. aut ipsae plagae dictae sunt πλατῆρας. Scholiastes.

Rt 2

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ Ι.

- 1140 **Ε**ἰ δὲ τύτο καταφοβεῖσθον, μή τις ἀμαθία προσῆ
 Τοῖς θεατρούοισιν, ὡς τὰ
 Δεπὰ μὴ γῶναμ λεγόντων,
 Μηδὲν ὀρώδειτε τύτ'· ὡς σοὶ ἔτ' ἔτω ταῦτ' ἔχῃ.
 Ἐφρατθιμῶλοι γὰρ εἰσι·
- 1145 Βιβλίον τ' ἔχων ἔκατ' ὦ μανθάνῃ τὰ δεξιά.
 Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράπτει,
 Νῦν δὲ καὶ παρῆκόντι·
 Μηδὲν ἐν δείσιτον, ἀλλὰ
 Πάντ' ἐπέξιτον, θεατῶν γ' ἔνεχ', ὡς ὄντων σφραγν.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

- 1150 **ΕΥΡ.** Καὶ μὴν ἐπ' αὐτὸς πᾶς περιλόγως σε πρέφομαι,
 Ὅπως τὸ ἐρωτῶν τ' παραφθίας μέρ' ὦ
 Πρώτον αὐτῷ βασιανῶ ἔδεξις.
 Ἄσαφης γ' ἴω εἰ τῆ φράσῃ τ' παραφθίας.
ΔΙΟΝ. Καὶ ποῖον αὐτῷ βασιανῆς; **ΕΥΡ.** Πολλὸς πάνυ.
- 1155 **Πρῶτον δέ μοι τ' ἔξ Ὀρετίας λέγε.**
ΔΙΟΝ. Ἄγε δὴ σίωπα πᾶς ἀνῆς. Λέγ' Αἰσχύλε.
ΑΙΣΧ. Ἐγμῆ Χθόνε, πατρῶ' ἐποπιθῶν κρατῆ,
 Σωτῆς γὰρ μοι, σύμμαχος τ' αἰτιμῶν.
 Ἦκα γ' εἰς γῆν πύδε, καὶ κατέρχεται.
- 1160 **ΔΙΟΝ.** Τύτων ἔχεις ψέγειν π; **ΕΥΡ.** Πλεῖν ἢ δώδεκα.
ΔΙΟΝ. Ἄμ' ἔδε πάντ' αὐτῶ γ' ἔτ', ἄμ' ἢ τετα.

ΕΥΡ.

vl. 1146. Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράπτει] Captat benevolentiam Spectatorum. Supra etiam vl. 680. Μετὰ χερῶν ἱερῶν ἐπιβῆτε, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τέρψιν αὐτῶν ἡμᾶς, καὶ πολὺν ὀφθαλμὸν λαὸν ὄχλον, ἔσονται μυσία καθήκοντα. Habebantur autem Athenienses pro sapientissimis Graecorum; Herodotus Lib. I. ἐν Ἀθηναίοισι τοῖσι πρῶτοι

λιγομίνοιον εἶνα Ἑλλήνων σοφῶν. Apud Athenienses, qui primatum sapientiae obtinere dicuntur inter Graecos. Demosthenes Epistola III. ἡ δὲ μὲν τ' Ἀθηναίων σοφῶν καὶ παιδεία πᾶσαν προέχον δοκῶσι. Populum Atheniensem, qui prudentia et doctrina omnes praecellere iudicatur.

vl. 1153. Ἄσαφης γὰρ ἴω εἰ τῆ φράσῃ] Supra, vl. 952.

ANTISTROPHE VERSUUM X.

- 1140 **S**i vero id veremini, ne inscitia quadam laborent
Spectatores, ut
Vos subtilia loquentes intelligere nequeant,
Ne timete: quoniam hoc non amplius ita se habet.
Nam exercitati sunt;
- 1145 Et librum quisque habens discit sapientiam,
Praeterea ingenio maxime pollent,
Quod nunc ipsis acutius etiam est.
Nihil itaque timete, sed
Omnia percurrite, propter spectatorum causam, utpote sapientium.

SCENA PRIMÆ.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

- 1150 **E**UR. Igitur ad prologos tuos me convertam,
Ut primam Tragoediae partem
Primo examinem, quid habeat boni.
Erat enim obscurus in rebus enunciandis.
BACCH. Et quem prologum examinabis? **EUR.** Multos admodum.
- 1155 **PRIMUM** recita mihi illum ex Orestea prologum.
BACCH. Silete jam omnes. recita Aeschyle.
AESCH. Mercuri terrene, patris qui spectas vim, (seu, *paternum interitum*)
Sis mihi servator & adjutor petenti:
Revenio enim in hanc terram & postliminio redeo.
- 1160 **BACCH.** Ex istis habesne aliquid quod vituperes? **EUR.** Plusquam duodecim.
BACCH. Atqui omnia ista non sunt plura, quam tria.

EUR.

capit. d. 1. av. s. 1. d. 1. 17.

vl. 1157. 'Εγὼ δὲ χόβρις] Principium ex Choëphoris
Aeschyli; ubi Orestes in patriam redux venit ad tumulum
patris cum Pylade, ut patet ex illis quae hodie extant;
quamvis ibi versus illi, quos Comicus adducit, desiderentur,
& alii plures: in Editione autem

Stanleji hinc ex Aristophane illud principium restitutum
est.

vl. 1161. 'Αλλ' ἢ τρία.] Subintelligitur: ἔτι αὐτὴν ἰαυ-
χίαν, ut dicit Scholiastes. Pherecrates: καὶ ἄλλοι μὴ
πρὶν ἂλλ' ἢ τρία. Subaudi νόμιμα. & jurant, se non
bibisse nisi unum calicem. apud Athen. XI. p. 481.